

บทคัดย่อ

ตลอดเวลาสามทศวรรษของการเปลี่ยนแปลงของประวัติศาสตร์ดนตรีไทยที่เกิดจากแนวคิดการผสมผสานดนตรีไทยขนบประเพณีกับดนตรีตะวันตกสมัยใหม่อย่างจริงจังซึ่งเรียกว่าดนตรีไทยร่วมสมัย นับจากการเกิดวงดนตรีฟองน้ำขึ้นเมื่อ พ.ศ.๒๕๒๓ จนถึงปัจจุบัน ได้ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของสังคมวัฒนธรรมไทยในหลายมิติด้วยกัน เกิดวงดนตรีไทยร่วมสมัยจำนวนมาก มีศิลปินดนตรีที่สร้างผลงานหลากหลายรูปแบบ เทคนิควิธีการ และมีวิถีทางในการนำเสนอดนตรีไทยสู่สาธารณชนหลายแง่มุม การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาวงดนตรีไทยที่มีผลงานเด่นในรอบสามทศวรรษ โดยการสำรวจและคัดเลือกตัวแทนวงดนตรีไทยร่วมสมัยที่มีความโดดเด่นจำนวนทั้งสิ้น ๑๐ วง ประกอบไปด้วยวงฟองน้ำ วงกอไผ่ วงเทวัญโนเวลแจ๊ส วงบอยไทย วงป้อมบอยไทย/บางกอกไซโลโฟน วงกำไล วงโจงกระเบน วงขุนอินแจ๊สออฟสยาม/บางกอกอคูสติค วงสไบ และ คณะเพชรจรัสแสง

มาทำการศึกษาเปรียบเทียบ ใช้หลักคิดเรื่องดนตรีวิทยาเชิงประวัติศาสตร์ มานุษยวิทยาดนตรี วัฒนธรรมศึกษาและการปรับเปลี่ยนทางวัฒนธรรมมาตีความจากข้อมูลที่ได้ทำการรวบรวมวิเคราะห์

ผลของการศึกษาวงดนตรีไทยร่วมสมัยและผลงานวงดนตรีไทยร่วมสมัยในสังคมไทยปัจจุบัน พบว่าช่วงเวลาประวัติศาสตร์ดนตรีไทยร่วมสมัย สามารถแบ่งออกเป็น ๓ ยุคและ ๓ แนวทางด้วยกัน โดยที่ทั้ง ๓ ยุค และ ๓ แนวทางนั้น มิได้ตัดขาดจากกันโดยสิ้นเชิง และมีการเคลื่อนไหวทับซ้อนกันในหลายมิติ

๑. ดนตรีไทยร่วมสมัยในยุคเริ่มต้น ถือว่าเริ่มต้นชัดเจนที่วงฟองน้ำ เมื่อ พ.ศ.๒๕๒๓ มีแนวคิดที่ผสมผสานดนตรีไทยประเพณีกับดนตรีตะวันตกในเชิงทดลอง มีการปรับตัวของบุคลากรดนตรีที่มาจากต่างวัฒนธรรม มีการต่อรองในด้านระบบทฤษฎีดนตรีไทยและตะวันตก ทดลองแนวคิดทางดนตรีที่ผสมผสานทั้งปรัชญาศาสนาและศิลปะ มีพื้นที่และโอกาสการนำเสนอผลงานที่ค่อนข้างจำกัด แต่สร้างแนวคิดและเป็นแรงบันดาลใจให้กับวงดนตรีร่วมสมัยรุ่นใหม่และนักดนตรีไทยร่วมสมัยรุ่นใหม่จำนวนมาก วงดนตรีที่รับอิทธิพลฟองน้ำต่อมาก็คือวงกอไผ่ ซึ่งต่อยอดแนวคิดไปสู่การเคลื่อนไหวทางกิจกรรมสังคม การผสมผสานดนตรีชาติพันธุ์ การทดลองสร้างเสียงใหม่ๆ และการผลิตงานข้ามสาขาทางศิลปะ

๒. ดนตรีไทยร่วมสมัยในยุคคลี่คลาย ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๓๕ เป็นต้นมา ปรับเปลี่ยนรูปแบบและเนื้อหาของวงดนตรีไทยแนวทดลองไปสู่ดนตรีฟิวชั่นแจ๊ส ดนตรีสมัยนิยม ประพันธ์เพลงใหม่ เรียบเรียงเพลงเก่าให้มีความน่าสนใจขึ้นในรูปแบบเฉพาะตัว มีบุคลากรที่เป็นคนรุ่นใหม่ที่มาจากสิ่งแวดล้อมของสังคมสมัยใหม่เป็นตัวขับเคลื่อนทิศทางดนตรี มีระบบธุรกิจการตลาดมารองรับ พื้นที่การแสดงมีความหลากหลายตั้งแต่เวที

คอนเสิร์ตไปจนถึงในแหล่งบันเทิงพักผ่อนหย่อนใจ วงดนตรีที่เป็นแม่แบบได้แก่ วงบอยไทย วงเทวัญโนเวล แจ๊ส วงดนตรีที่ได้รับอิทธิพลและขยายงานต่อยอดคือวง วงป้อมบอยไทย-บางกอกไซโลโฟน วงขุนอิน แจ๊สออฟสยาม-บางกอกอคูสติค

๓. ดนตรีไทยร่วมสมัยในช่วงเวลาปัจจุบัน มีบทบาทมากหลัง พ.ศ.๒๕๔๖ เป็นต้นมา เป็นดนตรีไทยร่วมสมัยที่ถูกนิยามความหมายใหม่ด้วยกระแสบริโภคนิยม มีระบบการสร้างคุณค่าความเป็นไทยด้วยกิจกรรมสังคมหลากหลาย มีบุคลากรที่ได้รับการยอมรับของสาธารณชนผ่านกระบวนการโฆษณาประชาสัมพันธ์และสื่อเทคโนโลยี ประพันธ์เพลงใหม่ เรียบเรียงเพลงเก่าให้มีความน่าสนใจในรูปแบบเฉพาะตัว รูปแบบการแสดง มีการผสมผสานลีลาเคลื่อนไหว การออกแบบแฟชั่น และการแสดงในลักษณะอีเว้นท์โชว์ มีทักษะเชิงการบริหารจัดการและธุรกิจที่ชัดเจน พื้นที่การแสดงและโอกาสในการแสดงหลากหลายมาก วงดนตรีในกลุ่มนี้ได้แก่ วงป้อมบอยไทย-บางกอกไซโลโฟน วงขุนอินแจ๊สออฟสยาม วงกำไล วงโจงกระเบน วงสไบ และคณะเพชรจรัสแสง

คำสำคัญ: ดนตรีไทยร่วมสมัย, ประวัติศาสตร์ดนตรีไทย, วงดนตรีไทยร่วมสมัย

Thai Contemporary Music Bands and Works in present Thai society

Abstract

From 1980s to present time, the history of traditional Thai music has been dramatically changed from Conventional art towards Contemporary trends due to transculturation and musical acculturation / syncretism which resulted in many forms of Musical hybridisation. This research questioned the development of Thai contemporary bands and their works within three decades since the emerged of legendary Fongnaam band which considered to be the pioneer of Thai contemporary music and had played much authoritative to its successors. Ten outstanding Thai contemporary bands namely: Fongnaam, Korphai, Tewan Novel Jazz, Boythai Band, Pom Boythai/Bangkok Xylophone, Khun-in Jazz of Siam/Bangkok Acoustic, Kamlai, Jongkraben, Sabai, and Phetjarassaeng were selected to be the focus cases of examine in both qualitative and comparative approaches.

Findings of the studies reveal that there are multi-dimensions of Thai contemporary bands in term of artistic qualities, philosophy, music styles, instrumentation, orchestration, performances, sustainability and existence in modern globalised Thai society. There are 3 changing scenes which can be summarised as followed:

1) The early step of modern Thai contemporary music with highly consideration to the birth of Fongnaam band in 1980. Through the mist of experimental ideas, east-west cross-over lines, knowledge conflictions, and the limitation of presentation freedom, however Fongnaam had played such a great role in gardening the seed of thoughts to next generation. The clear beneficiary was Korphai band who had made further creative works through social movements, intercultural works and also cross-borderline artistic productions.

2) The disentanglement of modern Thai contemporary music from 1996 onwards. The new trends turn to be ease of experimental towards Jazz and Pop preference. New generation of Thai and Western musicians take over the new music decisions. New business and market had opened the door for Thai contemporary music. Performance scenes were gradually changed from conventional concert to recreational spaces. Leading band of this movement was Boythai band and Tewan Novel Jazz band. The germination was well found out on Pom Boythai/Bangkok Xylophone and Khun-in Jazz of Siam/Bangkok Acoustic band.

3) The new establishments of modern Thai contemporary music in present stage. The significant of Thai contemporary music has redefined by modern business and consumerism systems. Medias and technologies were used to promoting the newcontemporary idol. Music performances needed to fill up by movements and artists's appearances. Concert was defeated by cabaret show. Organiser plays greater role than artistic director. Performance scenes can be found at multimedia channels. The current leading contemporary band include Pom Boythai/Bangkok Xylophone and Khun-in Jazz of Siam/Bangkok Acoustic band, Kamlai, Jongkraben, Sabai, and Phetjarassaeng band.

key word: Thai contemporary music, the history of traditional Thai music, contemporary band